

Fantoly Zsanett – Lichtenstein András

Büntető eljárásjog I. - heti 2 h - 13 hét

Fogalomtár

Jelen tananyag a Szegedi Tudományegyetemen
készült az Európai Unió támogatásával.
Projekt azonosító: EFOP-3.4.3-16-2016-00014

Fantoly Zsanett – Lichtenstein András
Büntető eljárásjog I. – heti 2 h – 13 hét**Fogalomtár**

büntetőeljárás tárgya	Megtörtént, múltbeli, emberi magatartás, amely büntethető, mert a Btk. alapján büntetendő (konkrét tényállás).
a terhelt vallomása	A terhelt vallomásának minősül a terhelt minden olyan, a büntetőeljárásban a terhelti figyelmeztetés utáni, bíróság, ügyészség vagy nyomozó hatóság előtt tett, illetve ezeknek címzett szóbeli vagy írásbeli közlése, amelyben a bizonyítás tárgyára vonatkozó tényt állít.
általános hatáskörű bíróság	A jogalkotó negatív módon határozza meg általános hatáskörű bíróságként a járásbíróságot: Első fokon a járásbíróság hatáskörébe tartozik annak a bűncselekménynek az elbírálása, amelyet a Be. nem utal a törvényszék hatáskörébe.
általános illetékességű bíróság	A Be. eltérő rendelkezésének hiányában az eljárásra az a bíróság illetékes, amelynek az illetékességi területén a bűncselekményt elkövették. (forum delicti comissi)
bizonyítás	Összetett fogalom: általános fogalma: Valamely tény, állítás vagy feltevés valósággal egyezőségének kimutatása olyan tények alapján, amelyek valósága (igazságtartalma) már igazolást nyert. büntetőeljárás (processzuális) fogalma: A bizonyítás felöleli a büntetőjogilag (anyagi – és eljárási jog) jelentős tényeknek a törvényes bizonyítási eszközök és módszerek útján való megismerését (a tények felderítését), továbbá e tények megtörténtének a bizonyítási eszközzel való igazolását.
bizonyítás célja	A büntetőjogi felelősség eldöntéséhez szükséges releváns tények ismeretének megszerzése.
bizonyítás feladata	A bűncselekmény elkövetésére és az elkövető büntetőjogi felelősségére vonatkozó tényállás tisztázása.

bizonyítás tárgya (bizonyítandó tény)	Azok a tények (cselekmények, események, jelenségek), amelyek a konkrét büntetőügy tekintetében mind anyagi, mind eljárásjogi szempontból jelentőséggel bírnak.
bizonyítási eljárások	Azok a bizonyítási cselekmények és módszerek, amelyekkel megvalósítható a bizonyítási eszközök és a bizonyítékok összegyűjtése és használata.
bizonyítási eszköz (bizonyítás forrása)	A bizonyítékok (bizonyító tények) hordozója: olyan személy, nyilatkozat, vagy dolog, amelyből a hatóság megismerheti a bizonyítékokat. Adatokat, információkat szolgáltatnak a hatóságok és a résztvevők számára, megteremtik a releváns tényekre vonatkozó bizonyítás lehetőségét.
bizonyítási kísérlet	A bíróság, az ügyészség vagy a nyomozó hatóság bizonyítási kísérletet rendel el és tart, ha azt kell megállapítani vagy ellenőrizni, hogy valamely esemény vagy jelenség meghatározott helyen, időben, módon, illetve körülmények között megtörténhetett-e.
bizonyítási teher (onus probandi)	A vád bizonyítására a vádló (azaz főszabály szerint 1. az ügyészség, 2. a magánvádló, 3. a pótmagánvádló) köteles. Kivételt jelent a bizonyítási teher főszabálya alól 1. a valóság bizonyítása, 2. a vagyonek Kobzása, mert ezekben az esetekben a bizonyítási teher megfordul, azaz terhelt köteles bizonyítani.
bizonyíték (bizonyító tény)	A bizonyítási eszközökből származó tény, adat, amely alapján a hatóság tényeket (bizonyítás tárgyát) állapít meg.
bizonyítékok értékelése	Olyan tevékenység, amelynek során a bíróság mélyrehatóan és körültekintően vizsgálja az egyes bizonyítékok hitelt érdemlőségét. E tevékenység eredményeként dől el, hogy melyek azok a bizonyítékok, amelyeket a bíróság úgy ítél meg, hogy azokra kétségtelenül és egyértelműen tényállást alapozhat, és melyek azok a bizonyítékok, amelyek ezt a próbát nem állják ki és a bizonyítás köréből mellőzni kell.
bizonyító erő	A bizonyíték azon tulajdonsága, amely nagyobb vagy kisebb mértékben képes a bizonyíték értékelését végző meggyőződésének befolyásolására.
büntetőeljárás alanyai	Azok a hatóságok és magánszemélyek, akiknek a büntetőeljárásban jogaik és kötelezettségeik lehetnek; ezért eljárási cselekményeket fognak végezni.
büntetőeljárás alapelvei	Azon általános elvi tételek, amelyek végighúzódnak az egész eljáráson, kifejezik a büntetőeljárás sajátosságait,

	meghatározzák az eljárás rendszerét, a hatóságok és az eljárás. résztvevőinek joghelyzetét, eljárási cselekményeik általános rendjét, a büntetőeljárás folytatásának és a büntetőjogi felelősség eldöntésének alapvető szabályait.
büntetőeljárás feladatai	A tényigazság feltárása: a konkrét, múltbeli emberi magatartás megtörtént vagy sem; valamint a törvényesség betartása és betartatása.
büntetőeljárás tartalma	A büntetőeljárás cselekmények összessége.
büntetőeljárás cselekmények	A vád (bűnüldözés), a védelem és az ítélezés alanyai (főszemélyek), valamint az eljárás más alanyai (mellékszemélyek) által az eljárási feladatok körében és érdekében gyakorolt jogoknak és teljesített kötelezettségeknek külső megnyilvánulásai, amelyeknek az idejét, a helyét, a módozatait és az alakszerűségeit a törvény szabályozza és azokhoz joghatásokat fűz.
bűnügyi felügyelet	A bűnügyi felügyelet a terhelt szabad mozgáshoz és a lakóhely, illetve a tartózkodási hely szabad megválasztásához való jogát korlátozó személyi szabadságot érintő bírói engedélyes kényszerintézkedés.
bűnügyi költség	Bűnügyi költség a jogszabályban meghatározottak szerint az a díj vagy költség, amelyet a büntetőeljárásban, illetve a büntetőeljárással összefüggésben az állam előlegezett; a terhelt, a sértett, a vagyoni érdekelt és az egyéb érdekelt költsége, akkor is, ha azt az állam nem előlegezte; illetve a kirendelt védő, a törvényes képviselő és a meghatalmazott képviselő díja és költsége, akkor is, ha azt az állam nem előlegezte. Bűnügyi költség különösen a tanú költsége, a szakértő, és a szaktanácsadó díja és költsége, illetve a lefoglalt dolog szállításának és megőrzésének költsége.
egyesítés	A bíróság a vádemelés után, az ügyészség és a nyomozó hatóság a nyomozás során egyesítheti az eljárás azonos szakaszában folyamatban lévő ügyeket, ha azok együttes elbírálása - különösen az eljárás tárgyára vagy a büntetőeljárásban részt vevő személyekre tekintettel - célszerű.
elektronikus adat	Elektronikus adat a tények, információk vagy fogalmak minden olyan formában való megjelenése, amely információs rendszer általi feldolgozásra alkalmas, ideértve azon programot is, amely valamely funkciónak az információs rendszer által való

	végrehajtását biztosítja. Ahol a Be. tárgyi bizonyítási eszközt említ, azon eltérő rendelkezés hiányában az elektronikus adatot is érteni kell.
elkülönítés	A bíróság a vádemelés után, az ügyészség és a nyomozó hatóság a nyomozás során az előtte folyamatban lévő ügyeket elkülöníti, ha a terheltek nagy száma vagy egyéb ok a büntetőjogi felelősségnek ugyanabban az eljárásban történő elbírálását jelentősen megnehezítené.
előállítás	Az előállítás a terhelt vagy a bűncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsítható személy személyi szabadságának átmeneti elvonása annak érdekében, hogy az érintettet eljárási cselekmény elvégzése céljából az ügyészség, illetve a nyomozó hatóság elé kísérjék és biztosítsák a jelenlétét az eljárási cselekményen.
elővezetés	Az elővezetés az idézéssel szemben mulasztó személy személyi szabadságának átmeneti elvonása annak érdekében, hogy az érintettet a bíróság, az ügyészség vagy a nyomozó hatóság elé kísérjék, vagy biztosítsák az eljárási cselekményen való jelenlétét.
előzetes kényszergyógykezelés	Az előzetes kényszergyógykezelés a kóros elmeállapotú terhelt személyi szabadságának bírói elvonása a jogerős ügydöntő határozat meghozatala előtt.
felismerésre bemutatás	A bíróság, az ügyészség vagy a nyomozó hatóság felismerésre bemutatást rendel el és tart, ha az személy vagy tárgy felismerése céljából szükséges.
feljelentés	A nyomozó hatósághoz vagy az ügyészséghez intézett, alakszerűséghez nem kötött tényközlés, amely bűncselekményre vonatkozó adatot tartalmaz, és a feljelentő emiatt meghatározott vagy ismeretlen személy büntetőeljárásban történő felelősségre vonását kívánja. Feljelentést az ügyészségnél vagy a nyomozó hatóságnál lehet tenni, de a feljelentést más hatóság és a bíróság is köteles fogadni, és azt a nyomozó hatóságnak, illetve kizárólagos ügyészségi nyomozás esetén az ügyészségnek megküldeni.
gyanú	A nyomozás megindításának alapja a bűncselekményre vonatkozó gyanú, amely a nyomozás menete során megerősödhet és megalapozhatja azt a hatósági döntést, hogy a bűncselekmény konkrét személyt követte el.

határidő	Valamely eljárási cselekmény teljesítésére nyitva álló időtartam. Ez alatt kell, lehet vagy nem lehet az adott eljárási cselekményt elvégezni.
határnap	Az eljárási cselekmény elvégzésére meghatározott időpont (naptárilag meghatározott nap).
hatáskör	A különböző szinten szervezett hatóságok közötti (vertikális) ügyelosztás, amely arra a kérdésre ad választ, hogy a különböző szinten szervezett hatóságok közül milyen jár el.
helyszíni kihallgatás	A bíróság, az ügyészség vagy a nyomozó hatóság a helyszínen hallgatja ki a terheltet és a tanút, ha szükséges, hogy a bűncselekmény helyszínén vagy a bűncselekménnyel összefüggő más helyszínen tegyen vallomást, mutassa meg az elkövetés helyét, a bűncselekménnyel összefüggő más helyet, tárgyi bizonyítási eszközt, illetve a cselekmény lefolyását.
idézés	A hatóság rendelkezése arról, hogy az abban megnevezett személy a közölt minőségben, meghatározott helyen és időpontban jelenjen meg. A megjelenés kötelező.
igazolás	A vétklenül (önhibán kívül) elmulasztott határidő/határnap hátrányos jogkövetkezményeinek elhárításának eszköze. Nem devolutív jellegű jogorvoslat.
illetékesség	Az azonos szinten szervezett hatóságok közötti (horizontális) ügyelosztás, amely arra a kérdésre ad választ, hogy az azonos szinten szervezett hatóságok közül melyik jár el.
in dubio pro reo elve	A bizonyítási kétség értékelésére vonatkozó szabály, amely szerint a kétséget kizáróan nem bizonyított tény nem értékelhető a terhelt terhére.
irat	Irat minden olyan tárgyi bizonyítási eszköz, amely műszaki, vegyi vagy más eljárással adatokat rögzít, így különösen a papíralapú vagy elektronikus adatként létező szöveg, rajz, ábra.
joghatóság	Nemzetközi értelemben arra a kérdésre ad választ, hogy mely állam hatósága jogosult, illetve köteles eljárni az adott ügyben; nemzeti értelemben pedig arra, hogy bíróság vagy más hatóság jogosult-e eljárni az adott ügyben.
kényszerintézkedések	A büntetőeljárás eredményes lefolytatását biztosító eljárási cselekmények, amelyeket az érintett személy akarata ellenére foganatosítanak és bizonyos állampolgári jogokat sértenek vagy korlátoznak.

kézbesítés	Az ügyiratoknak a címzetthez történő, joghatás kiváltására alkalmas eljuttatásának módja.
kézbesítési fikció	A kézbesítendő ügyiratot szabályszerűen kézbesítettnek kell tekinteni a) a kézbesítés megkísérlésének napján, ha a címzett vagy a postai küldemények átvételére jogszabály szerint meghatalmazott személy az ügyirat átvételét megtagadja, b) a kézbesítés második megkísérlésének napját követő ötödik munkanapon, ha a kézbesítés azért volt eredménytelen, mert a címzett vagy helyette a jogszabály szerint átvételre jogosult más személy az ügyiratot nem vette át, ezért az „nem kereste” jelzéssel érkezett vissza.
kizárási ok	Azok a viszonyok, körülmények, amelyek a konkrét bűnügyben a hatóság döntéseit befolyásolhatják, illetve alkalmasak arra, hogy a közvéleményben ilyen meggyőződés alakuljon ki.
közvetítői eljárás	A közvetítői eljárás a gyanúsított és a sértett megegyezését, a bűncselekmény következményeinek jóvátételét és a gyanúsított jövőbeni jogkövető magatartását elősegítő, a gyanúsított, illetve a sértett indítványára, vagy önkéntes hozzájárulásukkal alkalmazható eljárás.
kutatás	A kutatás vagyont érintő kényszerintézkedés: a büntetőeljárás eredményes lefolytatása érdekében a lakás, az egyéb helyiség, a bekerített hely vagy a jármű átkutatása. A kutatás információs rendszer, illetve adathordozó átvizsgálására is kiterjedhet.
lefoglalás	A lefoglalás olyan vagyont érintő kényszerintézkedés, amelynek célja a bizonyítási eszköz, illetve az elkobozható dolog vagy a vagyoneklobzás alá eső vagyon biztosítása a büntetőeljárás eredményes lefolytatása érdekében. A lefoglalás a lefoglalás tárgya feletti tulajdonjogot korlátozza.
letartóztatás	A letartóztatás a terhelt személyi szabadságának bírói elvonása a jogerős ügydöntő határozat meghozatala előtt.
magánfél	Magánfél az a sértett, aki vagy amely a bírósági eljárásban polgári jogi igényt érvényesít, akkor is, ha az erre vonatkozó szándékát a vádemelés előtt jelentette be.
magánindítvány	Magánindítványra üldözendő bűncselekmény esetén csak a jogosult indítványára indítható meg vagy folytatható a büntetőeljárás. Magánindítványnak kell tekinteni a magánindítvány előterjesztésére jogosult feljelentését és

	bármely olyan nyilatkozatát, amely szerint az elkövető büntetőjogi felelősségre vonását kívánja.
magánvádló	A magánvádló az a sértett, a) aki könnyű testi sértés, magántitok megsértése, levéltitok megsértése, rágalmazás, becsületsértés, kegyeletsértés vagy becsület csorbítására alkalmas hamis hang- vagy képfelvétel készítése, vagy b) amely magántitok megsértése, levéltitok megsértése, rágalmazás, becsületsértés vagy becsület csorbítására alkalmas hamis hang- vagy képfelvétel készítése esetén a vádat képviseli, feltéve, hogy az elkövető magánindítványra büntethető.
megalapozott gyanú	A bűncselekmény és a konkrét személy között olyan, bizonyítékokkal alátámasztott összefüggés, amely nagy fokban valószínűsíti, hogy a bűncselekményt e személy követte el.
megelőzés szabálya	Ha a bűncselekményt több bíróság területén követték el (pozitív összeütközés), vagy az elkövetés helye nem állapítható meg (negatív összeütközés), az azonos hatáskörű bíróságok közül az jár el, amelyik az ügyben a másikat megelőzve korábban intézkedett (megelőzés).
motozás	A motozás vagyont érintő kényszerintézkedés: a bizonyítási eszköz, az elkobozható, illetve a vagyonekobzás alá eső dolog megtalálása céljából a motozás alá vont személy ruházatának és testének az átvizsgálása. A motozás során a motozás alá vont személynél található bármely dolog is átvizsgálható.
működési alapelvek	Az eljárási (bűnüldözési, igazságszolgáltatási) tevékenység végzésének feltételeit, alapvető feladatait, eszközeit és módjait meghatározó és kifejező alapelvek, amelyeket a dinamizmus jellemez.
nemo tenetur elve	Az önvádra kötelezés tilalma, amely mind a terheltre, mind pedig a tanúra vonatkozik: A büntetőeljárásban senki sem kötelezhető arra, hogy önmagát terhelő vallomást tegyen vagy önmaga ellen bizonyítékot szolgáltatson.
nyomozás során hozott határozat	A hatóságoknak a nyomozás során, a jogszabályban meghatározott módon tett akaratkijelentése.
okirat	Okirat az az irat, amely valamilyen tény, adat valóságának, esemény megtörténtének vagy nyilatkozat megtételének

	bizonyítására készül, és arra alkalmas. Az okiratra vonatkozó rendelkezések irányadók az okiratból készült kivonatra is.
őrízet	Az őrizet a terhelt, illetve a bűncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsítható személy személyi szabadságának átmeneti elvonásával járó (személyi szabadságot érintő) kényszerintézkedés.
polgári jogi igény	A büntetőeljárásban polgári jogi igényként az a kártérítésre, a jogalap nélküli gazdagodás visszatérítésére, a jogsértés abbahagyására, illetve a sérelmes helyzet megszüntetésére, a sérelmes helyzetet megelőző, illetve az eredeti állapot helyreállítására, vagy az ezek hatálya alá nem tartozó, dolog kiadására vagy pénz fizetésére irányuló követelés érvényesíthető, amely a vád tárgyává tett cselekmény közvetlen következtében keletkezett.
pótmagánvádló	A pótmagánvádló az a sértett, aki vagy amely az e törvényben meghatározott esetekben közvádra üldözendő bűncselekmény miatt a vádat képviseli. A jogintézmény az ügyészi vádmonopólium korrektívuma: a pótmagánvádló fellépésére olyan esetekben kerül sor, amikor az ügyészség vagy a nyomozó hatóság nyomozásra, ill. ügyészség vádemelésre vagy a vád fenntartására nem lát alapot, a sértett léphet fel mint pótmagánvádló.
rendbírság	Az eljárás rendjének fenntartása érdekében, valamint az eljárási kötelezettségek megszegése miatt az Be.-ben meghatározott esetekben kiszabható pénzüsszeg.
res iudicata	Büntetőeljárás nem indítható, illetve a megindult büntetőeljárást meg kell szüntetni, ha az elkövető cselekményét már jogerősen elbírálták, kivéve a rendkívüli jogorvoslati eljárások és egyes különleges eljárások esetét. Alkalmazni kell akkor is, ha az elkövető egy cselekménye több bűncselekményt valósít meg, a bíróság azonban – a vád szerinti minősítésnek megfelelően – nem a vádirati tényállás szerint megállapítható valamennyi bűncselekmény miatt állapítja meg a terhelt bűnösségét. Azzal szemben, akinek a felelősségét a bíróság szabálysértési eljárásban hozott határozatával állapította meg, azonos tényállás mellett büntetőeljárás – a szabálysértésekről szóló törvényben meghatározott perújítási eljárás lefolytatása előtt – nem indítható.

sértett	A sértett az a természetes vagy nem természetes személy, akinek vagy amelynek a jogát vagy a jogos érdekét a bűncselekmény közvetlenül sértette vagy veszélyeztette. (Elnevezése a büntetőeljárásban való részvételének minősítésének függvényében módosulhat, így lehet feljelentő; magánvádló, pótmagánvádló, magánfél, illetve kihallgatják tanúként is.)
szembesítés	Ha a terhelt, a tanúk, illetve a terhelt és a tanú vallomásai egymással ellentétesek, a bíróság, az ügyészség vagy a nyomozó hatóság az ellentétet szükség esetén szembesítéssel tisztázza.
szemle	Szemlét a bíróság, az ügyészség vagy a nyomozó hatóság rendel el és tart, ha a bizonyítandó tény megismeréséhez vagy megállapításához személy, tárgy vagy helyszín megtekintése, illetve tárgy vagy helyszín megfigyelése szükséges.
szervezeti alapelvek	Azon alapelvek, amelyek általában a hatóságok (elsősorban a bíróságok) strukturális (külső) felépítésének, összetételének, illetve a bírói állás elnyerésének kérdéseit érintik. és amelyeket a statikusság jellemez.
szignalizáció	Ha a bíróság, az ügyészség vagy a nyomozó hatóság az eljárása során olyan tényt állapít meg, vagy körülményt észlel, amely miatt hivatalból további bírósági vagy közigazgatási eljárás, illetve más eljárás kezdeményezésének vagy lefolytatásának van helye, e célból az eljárás kezdeményezésére, illetve lefolytatására jogosult szervezet tájékoztatja.
szóbeliség elve	Ez az alapelv a Be.-ben kifejezetten nem szerepel, közvetve vezethető le egyes rendelkezéseiből. Lényege, hogy az eljárást eldöntő érdemi döntést a vádlott, (védője), a vádló, valamint az eljárás más résztvevőinek szóbeli meghallgatása alapján kell meghozni; nem lehet csupán a rendelkezésre álló iratok alapján dönteni. Ezt a határozatot (függetlenül, hogy zárt vagy nem zárt tárgyalás volt) nyilvánosan kell kihirdetni.
tanú	Tanúként az hallgatható ki, akinek bizonyítandó tényről tudomása lehet.
tárgyi bizonyítási eszköz	Tárgyi bizonyítási eszköz minden olyan tárgy - ideértve az iratot és az okiratot is -, amely a bizonyítandó tény bizonyítására alkalmas, így különösen az, amely a bűncselekmény elkövetésének vagy a bűncselekmény elkövetésével összefüggésben az elkövető nyomait hordozza; amely a bűncselekmény elkövetése útján jött létre; amelyet a

	bűncselekmény elkövetéséhez eszközül használtak; vagy amelyre a bűncselekményt elkövették.
távoltartás	A távoltartás a terhelt szabad kapcsolattartását, és ennek érdekében a terhelt szabad mozgáshoz és a lakóhely, illetve a tartózkodási hely szabad megválasztásához való jogát korlátozó személyi szabadságot érintő bírói engedélyes kényszerintézkedés.
telekommunikációs eszköz használata	Az eljárási cselekményen történő jelenlétre a Be. alapján kötelezett vagy jogosult számára a jelenlét telekommunikációs eszköz útján is biztosítható. Telekommunikációs eszköz használata esetén az eljárási cselekmény kitűzött, illetve az ügyészség, nyomozó hatóság által megjelölt helyszíne és az ettől eltérő helyszín (elkülönített helyszín) között az összeköttetés közvetlenségét és kölcsönösségét kép- és hangfelvétel, vagy folyamatos hangfelvétel továbbítása biztosítja.
terhelt	A terhelt az, akivel szemben büntetőeljárást folytatnak. A terhelt a nyomozás során gyanúsított, a vádemelés után vádlott, a büntetés, a megrovás, a próbára bocsátás, a jóvátételi munka vagy javítóintézeti nevelés jogerős ügydöntő határozattal történő kiszabása, illetve alkalmazása után elítélt.
tettazonosság	A vádbeli és az ítéleti tényállásnak a releváns tényekben meg kell egyezniük, de a részletkérdésekben az eltérés megengedett. Nem sérti a tettazonosság elvét, ha a bűnösségi formában, motívumban, célzatban, az elkövetési tárgyak körében, hely, idő, mód, körülményben következik be változás, egységként/halmazatként értékelés, más stádium, más elkövetői alakzat kerül megállapításra vagy a bíró a terhelt speciális alanyi mivoltát állapítja meg. A felmentő ítélet tényállása eltérhet a vád tényállásától.
ügyfél	A szűkítő felfogás szerint ügyfélnek csak a vádlott tekinthető, mivel személyében egyedül ő érdekelt közvetlenül a büntetőügy kimenetelében. A tágító felfogás szerint - amelyet a Be. is követ - ügyfélnek tekinthető a vádló, a vádlott és a védő. A Király Tibor nevéhez köthető materiális - processzuális ügyfél fogalom szerint materiális értelemben ügyfél az, aki az anyagi büntetőjog szerint az őt megillető igényét érvényesíti (az állam

	<p>nevében a vádló), illetve az, akivel szemben az igényét érvényesíti (a terhelt). Ezen elmélet hibája, hogy eltünteti az ügyfelet, ha a vádlottat felmentik vagy az eljárást büntetőjogi okból megszüntetik. A processzuális ügyfél fogalom szerinti ügyfél az, aki a bíróságtól valamely jogvita eldöntésére ítéletet vár, azaz ennek értelmében ügyfél az ügyész, magánvádló, pótmagánvádló, polgári jogi igény érvényesítése esetén a magánfél, vádlott, védő.</p>
vád	<p>A bűncselekmény miatt keletkezett (állami) büntetőigény kifejeződése, amelynek érvényesítése a bíróság előtt vádemeléssel és vádképviseléssel történik.</p>
vádemelés	<p>Indítvány arra vonatkozóan, hogy a bíróság a vádban megjelölt személyt, az abban meghatározott bűncselekmény miatt vonja felelősségre. Formáit tekintve történhet 1. vádirattal (általában, közvadás ügyben), ebben az esetben a vádemelés a vádirat bírósághoz való benyújtása, amely ellen kizárt a jogorvoslat 2. vádindítvánnyal (pótmagánvadás eljárásban), 3. szóbeli előterjesztéssel (bíróság elé állítás esetén, de ekkor is készül feljegyzés), illetve 4. a magánindítvány előterjesztésével (magánvadás eljárásban).</p>
vádhoz-kötöttség	<p>A bíróság a személyi kötöttség alapján csak a megvádolt személy büntetőjogi felelősségéről dönthet, illetve a tárgyi kötöttség értelmében csak olyan cselekményt bírálhat el, amelyet a vád tartalmaz.</p>
vádkimerítési kötelezettség	<p>A bíróságnak a vádról döntenie kell, azaz köteles a vádat kimeríteni (tehát a teljes vádbeli tényállásról, kell döntenie), a vádon túl azonban nem terjeszkedhet (de a vád pontosítása megengedett). Ugyanakkor nincs kötve a vádlónak a vád tárgyává tett cselekmény Btk. szerinti minősítéséhez, valamint a büntetés kiszabására vagy az intézkedés alkalmazására vonatkozó indítványához.</p>
védő	<p>A Be.-ben nem meghatározott, a büntető eljárásjog tudománya által kimunkált fogalom szerint a védő több, mint a terhelt képviselője: széleskörű jogosítványokkal felruházott, önálló főszemély (ügyfél), aki a terhelt érdekében akkor is köteles eljárási feladatait teljesíteni, ha a terhelt a védelmi</p>

	jogosítványával nem él. Védőként meghatalmazás vagy kirendelés alapján ügyvéd járhat el.
viszonzvádoló	Kölcsönösen elkövetett könnyű testi sértés, rágalmazás és becsületsértés miatt az egyik sértett feljelentésére megindított eljárásban <i>a cselekmények személyi és szoros tárgyi összefüggése esetén (eljárásjogi feltétel)</i> a Be. rendelkezései szerint magánindítványt előterjesztő másik sértett viszonzvádólóként jár el. Ahol a Be. a magánvádólóról rendelkezik, ezen a viszonzvádólót is érteni kell.
zár alá vétel	A zár alá vétel olyan vagyont érintő kényszerintézkedés, amely a vagyonek kobzása vagy a polgári jogi igény biztosítása érdekében a zár alá vétel tárgya feletti rendelkezési jogot függeszti fel.

